

Uchwała nr 63/2023
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 11 października 2023 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności Uchwały nr LXI/566/2023 Rady Miejskiej w Wodzisławiu z dnia 27 września 2023 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Zbigniew Rękas – Z-ca Prezesa Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Monika Dębowska-Sołtyk, Iwona Kudła, Ewa Midura, Ireneusz Piasecki, Monika Różycka (sprawozdawca), Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt. 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) po zbadaniu w dniu 11 października 2023 roku uchwały nr LXI/566/2023 Rady Miejskiej w Wodzisławiu z dnia 27 września 2023 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso

stwierdza nieważność ww. uchwały z powodu naruszenia art. 13 pkt 2 w związku z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1461).

Uzasadnienie

Uchwała nr LXI/566/2023 Rady Miejskiej w Wodzisławiu z dnia 27 września 2023 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 2 października 2023 roku i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przeprowadziło badanie nadzorcze tego aktu w dniu 11 października 2023 roku.

O terminie posiedzenia powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego z pouczeniem, że w posiedzeniu mogą uczestniczyć przedstawiciele podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, co wynika z art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych.

W posiedzeniu Kolegium nie wzięli udziału przedstawiciele Gminy Wodzisław.

W toku postępowania nadzorczego Kolegium stwierdziło w przedmiotowej uchwale istotne naruszenie prawa, które stanowiło podstawę do stwierdzenia jej nieważności.

Podstawą rozstrzygnięcia był opisany poniżej stan faktyczny i prawny.

Rada Miejska w Wodzisławiu w przedmiotowej uchwale działając na podstawie art. 6 ust. 12, ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70 ze zm.), art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 333 ze zm.) oraz art. 6

ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 888 ze zm.) zarządziła na terenie sołectw wchodzących w skład Gminy Wodzisław pobór podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, wyznaczyła inkasentów oraz określiła wysokość wynagrodzenia za inkaso.

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na terenie gminy. Takie upoważnienie ustawowe do stanowienia aktów prawa miejscowego dają powołane w badanej uchwale przepisy ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, ustawy o podatku rolnym i o podatku leśnym. Zatem przedmiotowa uchwała w sprawie zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso ma charakter przepisu prawa miejscowego, powszechnie obowiązującego, skierowanego do nieokreślonego kręgu osób.

W myśl art. 42 ustawy o samorządzie gminnym, zasady i tryb ogłaszania aktów prawa miejscowego reguluje ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1461). Zgodnie z art. 13 pkt 2 ww. ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych w wojewódzkim dzienniku urzędowym ogłasza się: akty prawa miejscowego stanowione przez sejmik województwa, organ powiatu oraz organ gminy, w tym statuty województwa, powiatu i gminy.

Uchwała nr LXI/566/2023 Rady Miejskiej w Wodzisławiu z dnia 27 września 2023 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso stanowi akt prawa miejscowego obowiązującego na terenie Gminy Wodzisław. W związku z czym przedmiotowa uchwała podlega obligatorycznej publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym. W treści badanej uchwały nie zawarto postanowień dotyczących jej publikacji oraz na dzień wydania niniejszego rozstrzygnięcia przedmiotowa uchwała nie została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego, zatem w istotny sposób naruszono powołany powyżej art. 13 pkt 2 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych.

Natomiast zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzą w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy.

Kolegium zauważa, że przedmiotowa uchwała Nr LXI/566/2023 nie zawiera postanowień o terminie wejścia w życie przedmiotowego aktu, co wynika z art. 43 w związku z art. 143 Załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2016 r. poz. 283).

Warunkiem wejścia w życie aktu prawa miejscowego jest jego ogłoszenie, dlatego nie funkcjonuje w porządku prawnym danej gminy uchwała, która nie zostanie należycie ogłoszona. Ogłoszenie aktu normatywnego jest obowiązkowe, a wynika to z mocy art. 2 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. Jeżeli więc nie zostanie dopełniony ten warunek, to taki akt nie obowiązuje. Urzędowe ogłoszenie aktu prawa miejscowego jest jednym z istotnych elementów systemu zapewnienia jawności norm prawnych w społeczeństwie, a co za tym idzie, służy zapewnieniu zasady praworządności.

Według art. 88 ust. 1 Konstytucji RP, warunkiem wejścia w życie ustaw, rozporządzeń oraz aktów prawa miejscowego jest ich ogłoszenie. Oznacza to, że przepis prawa nie ogłoszony nie wchodzi w życie.

Treść aktu normatywnego dotycząca zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso musi być powszechnie dostępna.

Kolegium Izby zauważa również, iż Rada Miejska w Wodzisławiu w badanej uchwale w §6 wprowadziła zapis o treści: „Wynagrodzenie będzie wypłacane inkasentowi w terminie 30 dni od dnia rozliczenia zainkasowanych kwot. Inkasent nie jest upoważniony do samodzielnego potrącenia swojego wynagrodzenia.”. Należy podkreślić, że zgodnie z art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy o podatku rolnym, art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym, rada gminy może jedynie zarządzić pobór podatków rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa oraz określić inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso. Zdaniem Kolegium Izby, powołane powyżej przepisy nie upoważniają rady gminy do wprowadzania dodatkowych uregulowań w zakresie inkasa takich jak stanowienie, o terminie płatności wynagrodzenia lub możliwości jego potrącenia. Tak więc Rada Miejska w Wodzisławiu nie posiada uprawnień do regulowania wyżej powołanych zapisów §6 badanej uchwały. Stosownie do ukształtowanej linii orzeczniczej Naczelnego Sądu Administracyjnego do rodzajów naruszeń przepisów skutkujących nieważnością uchwały organów jednostek samorządu terytorialnego (lub jej części) zaliczyć należy naruszenia: przepisów wyznaczających kompetencje do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego – przez wadliwą ich wykładnię - oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał (np. Wyrok NSA z dnia 11 lutego 1998 r.; sygn. akt II SA/Wr 1459/97).

Mając powyższe na uwadze Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
Zbigniew Rękas